

Sygn. akt VI Ka 647/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie :

Przewodniczący – Sędzia Andrzej Tekieli

Protokolant Agnieszka Telega

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2019 r.

sprawy **A. C. (1)** ur. (...) w B.

s. E. i D. z domu L.

obwinionego z art. 283 § 1 kp i inne

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego w Lwówku Śląskim

z dnia 26 czerwca 2019 r. sygn. akt II W 649/17

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec obwinionego A. C. (1) w ten sposób, że:

1. uniewinnia obwinionego od popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w pkt. II części wstępnej wyroku;
2. w pkt. 1 części dyspozytywnej wyroku jako podstawę wymiaru kary za czyn z pkt. I części wstępnej wyroku przyjmuje art. 283 § 1 k.p. i art. 39 § 1 i 2 k.w. i na podstawie tych przepisów wymierza obwinionemu karę 700 (siedemset) zł grzywny;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa zryczałtowane koszty sądowe za postępowanie odwoławcze w kwocie 50 zł i wymierza mu opłatę w kwocie 70 zł za obie instancje.

Sygn. akt VI Ka 647/19

UZASADNIENIE

A. C. (1) został obwiniony o to, że:

I. jako dyrektor zakładu (...) S.A. w R., odpowiedzialny za stan bezpieczeństwa nie zorganizował pracy w sposób zapewniający bezpieczne warunki pracy przy montażu form betonowych elementów prefabrykowanych w nawie pięciu hal produkcyjnych na terenie zakładu i do dnia 07.07.2017 r. dopuszczał do wykonywania pracy z użyciem dwóch suwnic sterowanych ręcznie z kabin bez zapewnienia koordynacji i obsługi dwóch współpracujących suwnic, uzgodnionej z dozorem technicznym, co w dniu 07.07.2017 r. doprowadziło do zbiorowego wypadku ,

tj. o czyn z art. 283 § 1 ustawy z dnia 26.06.1974 r. Kodeks pracy w zw. z art. 212 pkt. 1,3 i 5 ustawy z dnia 26.06.1974 r. Kodeks pracy, § 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30.10.2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w

zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy, pkt. 10 instrukcji eksploatacji i obsługi dwóch współpracujących suwnic pomostowych nr (...) i nr (...);

II. jako dyrektor zakładu (...) S.A. w R., odpowiedzialny za stan bezpieczeństwa nie zorganizował pracy w sposób zapewniający bezpieczne warunki pracy przy montażu form betonowych elementów prefabrykowanych w nawie pięciu hal produkcyjnych na terenie zakładu w dniu 07.07.2017 r. dopuścił pracowników D. O. i M. P. (1) do wykonywania pracy z użyciem dwóch suwnic sterowanych ręcznie z kabin bez zapoznania ich z instrukcją eksploatacji obsługi dwóch współpracujących suwnic pomostowych o (...) i nr (...), co w dniu 07.07.2017 r. uzgodnioną z dozorem technicznym, określającą warunki pracy suwnic w tandemie,

tj. o czyn z art. 283 § 1 ustawy z dnia 26.06.1974 r. Kodeks pracy w zw. z art. 212 pkt. 1,3 i 5 ustawy z dnia 26.06.1974 r. Kodeks pracy, § 39 ust. 2 pkt. 8 § 41 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26.09.1997 r. w sprawie ogólnych przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy, § 30 ust. 1, 2 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30.10.2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy;

III. jako dyrektor zakładu (...) S.A. w R., odpowiedzialny za stan bezpieczeństwa nie zorganizował pracy w sposób zapewniający bezpieczne warunki pracy przy montażu form betonowych elementów prefabrykowanych w nawie pięciu hal produkcyjnych na terenie zakładu i do dnia 07.07.2017 r. nie wydał i nie udostępnił pracownikom instrukcji prowadzenia procesu technologicznego przy przygotowaniu form do zalania betonem i wykonywania pracy przy zamykaniu w nawie nr 5 i nie ustalił jak zapewnić stabilność burty zamykającej gdy jest odstawiona w miejsce uchwyty dla sztyc w sposób uniemożliwiający założenie sztyc stabilizujących burtę ,

tj. o czyn z art. 283 § 1 ustawy z dnia 26.06.1974 r. Kodeks pracy w zw. z art. 212 pkt. 1,3, art. 237.4 § 2 ustawy z dnia 26.06.1974 r. Kodeks pracy, § 39 ust. 2 pkt. 8 § 41 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26.09.1997 r. w sprawie ogólnych przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy;

IV. jako dyrektor zakładu (...) S.A. w R., odpowiedzialny za stan bezpieczeństwa nie zorganizował pracy w sposób zapewniający bezpieczne warunki pracy przy montażu form betonowych elementów prefabrykowanych w nawie 5 hali produkcyjnej na terenie zakładu i od dnia 07.07.2017 r. nie zapewnił przeszkolenia pracowników D. O. i M. P. (1) w zakresie sposobów wykonywania pracy przy zamykaniu formy w nawie nr 5 z udziałem dwóch suwnic w sposób spełniający wymagania przepisów o szkoleniach z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy , tj. bez szczegółowego programu szkolenia określającego bezpieczne sposoby prac przy montażu i zamykaniu formy , w tym zabezpieczeń jakie trzeba wykonać aby burty formy były stabilne w trakcie prac i do czasu uniesienia ich przez suwnice , gdy nie można użyć do tego sztyc mocowanych do posadzki;

tj. o czyn z art. 283 § 1 ustawy z dnia 26.06.1974 r. Kodeks pracy w zw. z art. 212 pkt. 1,3 i 5 art. 237.3 § 2 ustawy z dnia 26.06.1974 r. Kodeks pracy, 39 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26.09.1997 r. w sprawie ogólnych przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

Sąd Rejonowy w Lwówku Śląskim wyrokiem z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie II W 649/17:

1. obwinionego A. C. (1) uznał za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów opisanych w pkt I i II części wstępnej wyroku, eliminując z opisu II czynu dopuszczenie do pracy M. P. (1), tj. czynów stanowiących wykroczenia z art. 283 § 1 Kodeksu pracy i za to na podstawie art. 283 § 1 Kodeksu pracy w związku z art. 9 § 2 k.w. wymierzył mu łącznie karę grzywny w kwocie 1000 (jednego tysiąca) złotych,

2. uniewinnił obwinionego A. C. (1) od popełnienia wykroczeń opisanych w pkt III i IV części wstępnej wyroku,
3. na podstawie art. 118 § 1 k.p.s.w. w zw. z § 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10.10.2001 r., w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania (...) w sprawach o wykroczenia oraz art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt 2 Ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania w kwocie 100 zł i wymierzył mu opłatę w kwocie 100 zł.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca obwinionego, który na podstawie art. 103 § 2, art. 105 § 1 oraz art. 109 § 2 kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w związku z art. 427 § 1 k.p.k. zaskarżył je w części, tj. w zakresie rozstrzygnięć zawartych w punktach 1 i 3 jego sentencji oraz – na podstawie 109 § 2 k.p.o.w. w związku z art. 27 § 2 k.p.k. w związku z art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. – zarzucając:

1. mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 2 § 2, art. 5 § 2 i art. 7 k.p.k. w związku z art. 8 k.p.o.w., poprzez wadliwą, sprzeczną z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, polegającą na:

- 1) uznaniu za w pełni wiarygodne zeznań świadka D. O., zaprzeczającego faktowi zapoznania go z obowiązującą w zakładzie produkcyjnym (...) S.A. w R. instrukcją obsługi dwóch współpracujących suwnic pomostowych o ni (...) i nr (...) w sytuacji, gdy z zeznań tego świadka wynika również, że po wypadku z dnia 7 lipca 2017 r. świadek ten ma problemy za pamięcią,

- 2) uznaniu za w pełni wiarygodne zeznań świadka E. M. (1) i przyjęciu na ich podstawie, że obwiniony A. C. (1) nie zapewnił koordynacji i obsługi dwóch współpracujących ze suwnic pomostowych o nr (...) i (...) w sytuacji, gdy z treści zeznań tego świadka wynika, że w praktyce procesu technologicznego zakładu produkcyjnego (...) S.A. w R. majster, który nie jest brygadzystą, pojawia się w miejscu prowadzenia prac związanych z przygotowaniem form produkcyjnych w celu ich sprawdzenia i wydania polecenia o zamknięciu burty;

2. mający istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że:

- 1) świadek D. O. został dopuszczony do wykonywania pracy z użyciem dwóch suwnic sterowanych ręcznie z kabin bez zapoznania się z instrukcją eksploatacji dwóch współpracujących suwnic pomostowych o numerach (...) i (...), uzgodnioną z dozorem technicznym, określającą warunki pracy suwnic w tandemie w sytuacji, gdy z treści zeznań tego świadka, złożonych na rozprawie w dniu 28 lutego 2019 r. takiego wniosku wysnuć się nie da,

- 2) obwiniony A. C. (1), jako dyrektor zakładu produkcyjnego (...) S.A. w R., odpowiedzialny za stan bezpieczeństwa nie zorganizował pracy w sposób zapewniający bezpieczne warunki pracy przy montażu form betonowych elementów prefabrykowanych w nawie V hali produkcyjnej na terenie tego zakładu i do dnia 7 lipca 2017 r. dopuszczał do wykonywania pracy z użyciem dwóch suwnic sterowanych ręcznie z kabin bez zapewnienia koordynacji i obsługi dwóch współpracujących suwnic, uzgodnionej z dozorem technicznym, co w dniu 7 lipca 2017 r. doprowadziło do zbiorowego wypadku, w sytuacji gdy z treści zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności zaś z wyjaśnień obwinionego, zeznań świadków G. B. (1), M. W., T. M. (1), G. D. (1), M. P. (1), M. P. (2) oraz przedstawionej do akt dokumentacji wynika, że w dniu wypadku, któremu ulegli D. O. i M. P. (1), w zakładzie (...) S.A. w R. istniała i obowiązywała instrukcja wykonywania pracy z użyciem dwóch współpracujących suwnic pomostowych o numerach (...) i (...) oraz wyznaczeni byli pracownicy koordynujący pracę tych suwnic, zaś do samego zdarzenia wypadkowego doszło wyłącznie wskutek nieprzestrzegania przepisów tej instrukcji przez pracowników wykonujących pracę w obrębie formy, której burta uległa przewróceniu.

Podnosząc powyższe zarzuty, na podstawie 427 § 1 k.p.k. w związku z art. 109 § 2 k.p.w. obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie obwinionego A. C. (1) od czynów przypisanych mu w punkcie 1 sentencji

tego wyroku, ewentualnie o uchylenie przedmiotowego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Lwówku Śląskim w tym zakresie do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja w części zasługiwała na uwzględnienie.

Zarzuty apelacji nie były pozbawione racji w części dotyczącej czynu z pkt II części wstępnej, przypisanego obwinionemu w pkt I części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku. Odwołując się do opisu tego czynu wskazać należy, że zarzucono obwinionemu iż dopuścił pracowników D. O. i M. P. (1) do wykonywania pracy z użyciem dwóch współpracujących suwnic pomostowych o nr (...) i nr (...) bez zapoznania ich z instrukcją obsługi tychże suwnic. Słusznie jednakowoż zarzuca skarżący, że ustalenia Sądu Rejonowego co do sprawstwa obwinionego w tym zakresie są dowolne, błędne. Obwiniony J. C. konsekwentnie wyjaśniał, że wymienieni pracownicy odbyli wszelkie szkolenia z zakresu BHP, wbrew twierdzeniom zawartym w pisemnym uzasadnieniu wyroku przesłuchany w charakterze świadka D. O. nie zeznał w sposób jednoznaczny, że nie został zapoznany z instrukcją obsługi suwnic, raz zasłaniał się w tym zakresie niepamięcią, następnie na kolejne pytanie Sądu potwierdził, że nie został zapoznany z instrukcją, by zaraz potem stwierdzić, że sam już nie wie czy tak było (k. 196 odwrot). Świadek M. P. (1) mówił natomiast „...nie wiem czy zostałem zapoznany z instrukcją eksploatacji i obsługi dwóch współpracujących suwnic pomostowych... udostępniono mi instrukcję prowadzenia procesu technologicznego przy przygotowaniu formy do zalania betonem...”. Świadek T. M. zeznał natomiast jednoznacznie, że M. P. został przeszkolony w zakresie obsługi suwnic (k. 226). Przy tak niejednoznacznych zeznaniach nie sposób budować ustaleń co do sprawstwa i winy obwinionego odnośnie powyższego czynu, wszak w postępowaniu o wykroczenia będącym jedną z form postępowania karnego obowiązuje zasada rozstrzygania nie dających się usunąć wątpliwości na korzyść obwinionego. W przekonaniu Sądu Okręgowego wątpliwości tych nie usuwa także eksponowany przez Sąd I instancji fakt braku danych i podpisu świadka D. O. pod oświadczeniem o zapoznaniu się z instrukcją obsługi suwnic (k. 87). Realizując zasadę in dubio pro reo Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób że uniewinnił obwinionego A. C. (1) od popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w pkt II części wstępnej wyroku.

Sąd Okręgowy nie podzielił natomiast zapatrywań skarżącego co do błędnych ustaleń faktycznych Sądu I instancji dotyczących czynu opisanego w pkt I części wstępnej wyroku, również przypisanego w pkt I części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku. Nie ulega wątpliwości, że obwiniony A. C. (1) będący dyrektorem zakładu (...) S.A. odpowiadając za zapewnienie bezpiecznych warunków pracy przy montażu form betonowych elementów prefabrykowanych, nie zapewnił koordynacji i właściwej obsługi dwóch współpracujących suwnic, co doprowadziło do wypadku w dniu 7.07.2017 r. Jak prawidłowo ustalił Sąd I instancji w dniu zdarzenia mistrzem w miejscu gdzie wykonywane były prace był T. M. (1) a koordynatorem suwnic wyznaczony został G. D. (1). W czasie podnoszenia burty bezpośrednio przed wypadkiem w bliskiej odległości od miejsca zdarzenia nie było jednak koordynatora G. D., o tych czynnościach nie był poinformowany także mistrz T. M., który wcześniej dopuścił do pracy pracowników D. O. i M. P.. Trafnie Sąd I instancji ustalił, że taki stan rzeczy był nie tylko w dniu zdarzenia ale także wcześniej tolerowany przez obwinionego A. C., w szczególności wskazują na to zeznania świadków M. P., E. M., G. B.. Zdaniem Sądu Okręgowego nieuprawnione jest – jak to zdaje się czynić skarżący obrońca – obciążanie zaistniałym zdarzeniem jedynie pokrzywdzonych pracowników nieprzestrzegających przepisów znanej im instrukcji.

Utrzymując zaskarżony wyrok w zakresie sprawstwa i winy co do czynu opisanego w pkt I części wstępnej wyroku, Sąd Okręgowy dokonał jednocześnie jego zmiany odnośnie wysokości wymierzonej kary grzywny. Wobec uniewinnienia obwinionego od popełnienia jednego z wykroczeń dotychczasowa kara 1000 zł grzywny wymierzona przy zastosowaniu art. 9 § 2 k.w. została zdezaktualizowana i zachodziła konieczność wymierzenia nowej kary. Sąd Okręgowy miał przy tym na względzie nie tylko fakt częściowego uniewinnienia obwinionego ale także okoliczności popełnienia przez niego przypisanego mu wykroczenia i stopień zawinienia. Najniższa kara grzywny za czyn z art. 283 § 1 kodeksu pracy to 1000 zł, w związku z czym uznając że zachodzą do tego podstawy, Sąd Okręgowy nadzwyczajnie złagodził obwinionemu karę na podstawie art. 39 § 1 i 2 k.w. wymierzając ją w wysokości 700 złotych. W ocenie Sądu

Okręgowego tak wymierzona kara spełni swoje zadanie tak w zakresie prewencji ogólnej jak i szczególnej. W pozostałej części Sąd Okręgowy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Na podstawie art. 634 k.p.k. w zw. z art. 121 § 1 k.p.o.w. w zw. z art. 119 § 1 k.p.o.w. Sąd Okręgowy zasądził od obwinionego na rzecz Skarby Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze w kwocie 50 zł. i wymierzył mu opłatę w kwocie 70 zł za obie instancje.